

Šifra kandidata:
A jelölt kódszáma:

Državni izpitni center

M 2 4 1 5 1 1 5 2 M

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK
TAVASZI VIZSGA/DÓSZAK

**ZGODOVINA
TÖRTÉNELEM**
Izpitna pola 2
2. feladatlap

Narodna zgodovina / Nemzeti történelem

**Petek, 7. junij 2024 / 90 minut
2024. június 7., péntek / 90 perc**

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.

Izpiti poli je priložena barvna priloga.

Engedélyezett segédeszközök: a jelölt töltőtollat vagy golyóstollat hoz magával.

A feladatlap egy Színes mellékletet is tartalmaz.

**SPLOŠNA MATURA
ÁLTALÁNOS ÉRETTSÉGI VIZSGA**

Navodila kandidatu so na naslednji strani.
A jelöltnek szóló útmutató a következő oldalon olvasható.

Ta pola ima 20 strani (1–20), od tega 3 prazne. Barvna priloga ima 4 strani (21–24).
A feladatlap 20 oldalas (1–20), ebből 3 üres. A Színes melléklet terjedelme 4 oldal (21–24).

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na prvi strani).

Izpitsna pola vsebuje 25 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 60. Za posamezno nalogu je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v izpitno polo v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

ÚTMUTATÓ A JELÖLTNEK

Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót!

Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg azt a felügyelő tanár nem engedélyezi!

Ragassza vagy írja be kódszámát a feladatlap első oldalának jobb felső sarkában levő keretbe!

A feladatlap 25 feladatot tartalmaz. Összesen 60 pont érhető el. A feladatlapban a feladatok mellett feltüntettük az elérhető pontszámot is.

Válaszait töltött tollal vagy golyóstollal írja a feladatlap erre kijelölt helyére, a **kereten belülre**! Olvashatóan írjon! Ha tévedett, a leírást húzza át, majd válaszát írja le újra! Az olvashatatlan megoldásokat és a nem egyértelmű javításokat 0 ponttal értékeljük.

Bízzon önmagában és képességeiben! Eredményes munkát kívánunk!

Prazna stran *Üres oldal*

**OBRNITE LIST.
LAPOZZON!**

Antična kulturna dediščina na teh današnje Slovenije

Az ókor kulturális öröksége Szlovénia mai területén

1. V 3. stoletju pr. Kr. so se na ozemlju današnje Slovenije naselila keltska plemena. Pri reševanju si pomagajte s sliko 8 v barvni prilogi.

A Kr. e. 3. században kelta törzsek telepedtek le a mai Szlovénia területén. A megoldáskeresésben legyen segítségül a Színes melléklet 8. sz. képe.

Obkrožite črke pred tremi pravilnimi trditvami. / Karikázza be a három helyes állítás előtti betűjelet!

- A Z naselitvijo Keltov se je na ozemlju današnje Slovenije utrdila latenska kultura.
A kelták letelepedése megalapozta a La Tène-kultúrát a mai Szlovénia területén.
- B Latobiki so se naselili predvsem na Dolenjskem.
A latobikok főként Dolenjskában telepedtek le.
- C Kolapijani so bili keltsko pleme, ki je poselilo Belo krajino.
A kolapaiak egy kelta törzs voltak, amely Bela krajinában telepedett le.
- D Tavriski so poselili obalna območja. / A tauriszkiak a tengerparti területeken éltek.
- E S prihodom Keltov se je postopoma razvilo denarno gospodarstvo.
A kelták érkezésével fokozatosan kialakult a pénzgazdaság.
- F Noriki so sloveli po svojih bakrenih izdelkih. / A noricumiak réztermékeikről voltak híresek.

(3 točke/pont)

2. Rimsko osvajanje današnjega slovenskega prostora se je začelo v 2. stoletju pr. Kr. Pri reševanju si pomagajte s slikama 8 in 9 v barvni prilogi.

A mai Szlovénia területének római hódítása a Kr. e. 2. században kezdődött. A megoldáskeresésben legyen segítségül a Színes melléklet 8. és 9. sz. képe.

- 2.1. Katera rimska kolonija je bila izhodišče rimskega širjenja proti vzhodu?

Melyik római kolónia volt a római terjeszkedés kiindulópontja kelet felé?

- 2.2. Pojasnite vojaško-strateški vzrok za rimsko osvajanje današnjega slovenskega prostora.

Magyarázza meg a mai Szlovénia területe római meghódításának katonai-stratégiai okát!

- 2.3. Navedite imena treh upravnih enot, na katere so Rimljani razdelili današnje slovensko ozemlje.

Sorolja fel azon három közigazgatási egység nevét, amelyekre a rómaiak a mai Szlovénia területét felosztották!

(3 točke/pont)

M 2 4 1 5 1 1 5 2 M 0 5

3. Rimljani so na današnjem slovenskem ozemlju ustanovili več mestnih naselbin.

A rómaiak több városi települést alapítottak a mai Szlovénia területén.

Slika 1 / 1. sz. kép: Rimsko mesto

(Vir: https://www.goodreads.com/author_blog_posts/6689387-ancient-roman-towns. Pridobljeno: 3. 12. 2022.)

- 3.1. Zakaj so Rimljani ustanavljali mesta na novih ozemljih?

Miért alapítottak a rómaiak városokat az új területeken?

- 3.2. Opišite, kako je bilo videti rimske mesta.

Írja le, hogyan nézett ki a római város!

- 3.3. Pojasnite razliko med pravicami prebivalcev municipija in kolonije.

Magyarázza meg a különbséget a municipium és a kolónia lakosainak jogai között!

(3 točke/pont)

4. V antiki je bila na današnjem slovenskem ozemlju najpomembnejša gospodarska panoga poljedelstvo.

Az ókorban a mezőgazdaság volt a legfontosabb gazdasági tevékenység a mai Szlovénia területén.

- 4.1. Katero novost v načinu obdelovanja zemlje so uvedli Rimljani?

Milyen újítást vezettek be a rómaiak a föld megművelésében?

- 4.2. Navedite dve kulturni rastlini, ki so ju s seboj prinesli Rimljani.

Nevezzen meg két kultúrnövényt, amelyet a rómaiak hoztak magukkal!

(2 točki/pont)

5. V 3. in 4. stoletju so na današnje slovensko ozemlje vse pogosteje vdirala tuja ljudstva, ki so poskušala prodreti na Apeninski polotok.

A 3. és 4. században a mai Szlovénia területét egyre gyakrabban szállták meg idegen népek, akik megpróbáltak behatolni az Appennini-félszigetre.

Že v 3. stoletju je na prelazih začel nastajati nov obrambni sistem, sestavljen iz dolinskih zapor, signalnih stolpov, trdnjavic in kaštelov [...]. Potekal je od Tarsatike (Trsat pri Reki) v Kvarnerskem zalivu na jugu do Ziljske doline na severu.

(Vir: Štih, P., in drugi, 2016: Slovenska zgodovina: od prazgodovinskih kultur do začetka 21. stoletja, str. 31. Modrijan. Ljubljana)

O katerem obrambnem sistemu govorí besedilo?

Melyik védelmi rendszerről szól a szöveg?

(1 točka/pont)

6. Med 2. in 4. stoletjem se je na ozemlju današnje Slovenije razširila vzhodnjaška religija mitraizem.

A 2. és 4. század között a mitraizmus nevű keleti vallás terjedt el a mai Szlovénia területén.

Mitrov kult so častili že v začetku 3. stoletja, kar dokumentirata srebrnik cesarja Karakale in zaobljubni oltar iz časa konzulov Severa in Kvintijana, verjetno pa nastanek mitreja sega še v zadnja leta 2. stoletja. Porušen je bil skupaj z drugimi petovionskimi mitreji proti koncu 4. stoletja, ko v rimskem imperiju počasi prevlada krščanstvo in se prično sistematično razbijati oltarji in rušiti svetišča starih preživelih poganskih verovanj.

(Vir: Tušek, I. Peti mitrej v Ptiju. V: Arheološki vestnik, 1991, št. 1, str. 270)

- 6.1. V katerem slovenskem mestu in njegovi okolici je bilo odkritih največ mitrejev?

Melyik szlovéniai városban és környékén fedezték fel a legtöbb mithraeumot?

M 2 4 1 5 1 1 5 2 M 0 7

- 6.2. V čem se je mitraizem razlikoval od starejšega rimskega verovanja?

Miben különbözött a mitraizmus a régebbi római hittől?

- 6.3. Pojasnite, kaj se je zgodilo z mitraizmom konec 4. stoletja.

Magyarázza meg, mi történt a mitraizmussal a 4. század végén!

(3 točke/pont)

7. Leta 394 je na današnjem slovenskem ozemlju potekala bitka pri Frigidu med cesarjem Teodozijem in Evgenijem. Antični pisec jo je takole opisal:

394-ben a frigidusi csata Theodosius és Eugenius császárok között – egy antik szerző leírásában – így zajlott le a mai Szlovénia területén:

Na tistem delu bojišča, kjer so se Rimljani bojevali proti Rimljanim, je bil boj neodločen. Kjer pa so se bojevali za cesarja Teodozija barbarski zavezniki, je bila Evgenijeva stran dosti močnejša. Ko je cesar videl, da so barbari povsem potolčeni, ga je navdala silna bolečina. Vrgel se je na tla in klical Boga na pomoč. Njegova prošnja ni bila zavrnjena. [...] Pripetil se je čudežen dogodek. Zapihal je silen veter. Ta je kopja, ki so jih zalučali Evgenijevi vojaki, obrnil proti njim samim, medtem ko so izstrelki nasprotnikov leteli vanje še z večjo silovitostjo. Toliko je namreč zaledla cesarjeva molitev.

(Vir: Bratož, R., 1994: Bitka pri Frigidu v izročilu antičnih in srednjeveških avtorjev, str. 17. ZZDS, Zbirka zgodovinskega časopisa. Ljubljana)

- 7.1. Zakaj so antični pisci Teodozijevo zmago opisovali kot božje delo?

Miért tartották az ókori írók Theodosius győzelmét Isten művének?

- 7.2. Pojasnite daljnosežni pomen bitke pri Frigidu za rimske imperij.

Magyarázza meg a frigidusi csata hosszú távú jelentőségét a Római Birodalom számára!

(2 točki/pont)

8. V pozni antiki so na današnji slovenski prostor vdirala različna ljudstva, staroselsko prebivalstvo pa se je pred njimi umikalo.

A késő ókorban különböző népek szállták meg a mai Szlovénia területét, és az őslakosság elmenekült előlük.

Kam so se pred vdori tujih ljudstev umaknili prebivalci antičnih mest?

Hová vonultak vissza az ókori városok lakói a betörő idegen népek elől?

Slika 2 / 2. sz. kép: Ajdovski gradec

(1 točka/pont)
(Vir: <https://www.geago.si/sl/pois/16309/ajdovski-gradec>.
Pridobljeno: 3. 12. 2022.)

M 2 4 1 5 1 1 5 2 M 0 9

Razvoj zgodovinskih dežel in Slovenci. Madžari v srednjem veku

A történelmi tartományok fejlődése és a szlovének. Magyarok a középkorban

9. V drugi polovici 6. stoletja so se na območju Vzhodnih Alp naselili Slovani. Pri reševanju si pomagajte s sliko 9 v barvni prilogi.

A 6. század második felében szlávok telepedtek le a Keleti-Alpokban. A megoldáskeresésben legyen segítségül a Színes melléklet 9. sz. képe.

- 9.1. Navedite tri ljudstva v neposredni sosedstvini Slovanov.

Nevezzen meg három népet a szlávok közvetlen szomszédságában!

- 9.2. Kakšna so bila bivališča Slovanov ob naselitvi?

Milyen volt a szlávok szálláshelye a letelepedéskor?

- 9.3. Opišite, kako so Slovani obdelovali zemljo.

Írja le, hogyan művelték a szlávok a földet!

(3 točke/pont)

10. Slovani so na ozemlju današnje Slovenije in sosednjih držav oblikovali več samostojnih kneževin. Pri reševanju si pomagajte z besediloma in s sliko 10 v barvni prilogi.

A szlávok több független fejedelemséget alkottak a mai Szlovénia területén és a szomszédos országokban. A megoldáskeresésben legyen segítségül a Színes melléklet 10. sz. képe.

Ko je preteklo nekaj časa, je omenjeni karantanski knez prosil škofa Virgila, naj obišče njegove rojake, da bi jih čvrsto potrdil in veri. Virgil tega tedaj ni mogel storiti, zato je namesto sebe poslal svojega škofa, po imenu Modesta, da bi učil to ljudstvo.

(Vir: Ilustrirana zgodovina Slovencev, str. 31. Mladinska knjiga. Ljubljana, 1999)

[...] v Conversio Bagoariorum et Carantanorum [je zapisano], da si je »neki Grk, po imenu Metodij, na novo izmisil slovanske črke in z njimi po filozofsko izpodrinil latinski jezik in rimske nauk in ugledne latinske črke ter tako pri vsem ljudstvu spravil na slab glas maše, evangelije in božjo službo tistih, ki so jo opravljali po latinsko«.

(Vir: Grafenauer, B., 2000: Karantanija: izbrane razprave in članki, str. 223–224. Slovenska matica. Ljubljana)

Obkrožite črko pred izbrano kneževino.

Karikázza be a kiválasztott fejedelemséget!

A KARANTANIJA / KARANTÁNIA B SPODNJA PANONIJA / ALSÓ-PANNÓNIA

- 10.1. Na ozemlju katere današnje države je bila večina ozemlja te kneževine?

Melyik mai országban volt e fejedelemség területének nagy része?

- 10.2. Kje je bilo središče kneževine?

Hol volt a fejedelemség központja?

- 10.3. Pod čigavo nadoblastjo je bila kneževina ob koncu 8. stoletja?

Kinek az uralma alatt állt a fejedelemség a 8. század végén?

- 10.4. Opišite tri značilnosti pokristjanjevanja v kneževini.

Ismertesse a keresztenység felvételének három jellemzőjét a fejedelemségen!

(4 točke/pont)

M 2 4 1 5 1 1 5 2 M 1 1

11. Od 10. stoletja naprej je bila večina današnjega slovenskega ozemlja vključena v Sveto rimske cesarstvo. Nastajati je začela nova upravna ureditev, ki se je končala z oblikovanjem dežel.

A 10. századtól kezdve a mai Szlovénia területének nagy része a Német-római Birodalomhoz tartozott. Új közigazgatási rendszer jött létre, amely a tartományok létrehozásában teljesedett ki.

Dežela je skupnost, v kateri svoje interese združujejo lokalni plemiški oblastniki, ki kot sebi nadrejeno oblast priznavajo instanco deželnega kneza, ta pa ima najvišjo sodno in vojaško ter zakonodajno moč. [...] Tu se izkazujeta skupni interes in povezanost plemiških oblastnikov, ki svojo pripadnost določeni personalni zvezi – deželi – izkazujejo na deželnih zborih pod vodstvom deželnega kneza.

(Vir: Štih, P., in drugi, 2016: Slovenska zgodovina: od prazgodovinskih kultur do začetka 21. stoletja, str. 100. Modrijan. Ljubljana)

- 11.1. Opišite, kako je bila organizirana deželna oblast.

Írja le, hogyan szerveződött a tartományi kormányzat!

- 11.2. Pojasnite pojem deželna zavest.

Magyarázza el a tartományi tudat fogalmát!

(2 točki/pont)

12. Od 14. stoletja je na Slovenskem rasla moč celjskih grofov.

A 14. századtól kezdve a cillei grófok hatalma egyre nőtt a szlovén térségben.

- 12.1. Opišite, kako so Celjski krepili svojo moč.

Írja le, hogyan erősítették meg a Cilleiek a hatalmukat!

- 12.2. Pojasnite, kaj so pridobili z nazivom državnih knezov.

Magyarázza meg, hogy mit nyertek az állami fejedelmi címmel!

12.3. Kaj je povzročilo izumrtje dinastije Celjskih?

Mi okozta a Cillei-dinasztia kihalását?

(3 točke/pont)

13. Srednjeveška mesta na Slovenskem delimo po izvoru in videzu na celinska in obalna.

Szlovénia középkori városai eredetük és megjelenésük szerint kontinentális és tengerparti városokra oszthatók.

Antično mesto je bilo upravno središče širokega agrarnega zaledja, in primorska mesta, kjer za razliko od mest v notranosti kontinuiteta z antiko ni bila prekinjena, so to lastnost obdržala tudi v srednjem veku. Povsem drugače je bilo v mestih v notranosti, ki so se s svojim nastankom v visokem srednjem veku izločila iz agrarne okolice.

(Vir: Štih, P., in drugi, 2016: Slovenska zgodovina: od prazgodovinskih kultur do začetka 21. stoletja, str. 176. Modrijan. Ljubljana)

Pravo večine slovenskih mest v notranosti je bilo določeno s privilegijskimi listinami, ki so jih izstavljal mestni gospodje. Od statutarnega prava primorskih mest se je privilegijsko pravo celinskih mest razlikovalo po tem, da ni bilo avtonomno postavljeno in da praviloma ni utrjevalo že obstoječega običajnega prava, temveč je urejalo posamezne aktualne zadeve.

(Vir: Štih, P., in drugi, 2016: Slovenska zgodovina: od prazgodovinskih kultur do začetka 21. stoletja, str. 179. Modrijan. Ljubljana)

Obkrožite črko pred izbranim tipom mesta.

Karikázza be a kiválasztott várostípus előtti betűjelet!

A CELINSKO MESTO / KONTINENTÁLIS VÁROS

B OBALNO MESTO / TENGERMELLÉKI VÁROS

V obliki krajšega besedila opišite mesto: navedite, kdaj je nastalo največ mest tega tipa; zapišite dve gospodarski dejavnosti, s katerimi so se ukvarjali mestni prebivalci; pojasnite, kaj je obsegalo mesto; navedite, s katerim dokumentom so bile opredeljene mestne pravice; in napišite, kateri jeziki so se uporabljali v mestu.

Rövid elméletben ismertesse a város jellemzőit: mikor hozták létre a legtöbb ilyen típusú várost; írjon le két gazdasági tevékenységet, amellyel a város lakói foglalkoztak; magyarázza meg a város terjedelmét; nevezze meg azt a dokumentumot, amely meghatározta a város jogait; melyik nyelv volt használatban a városban.

M 2 4 1 5 1 1 5 2 M 1 3

(5 točk/pont)

14. Srednjeveški samostani so imeli pomembno vlogo pri razvoju kulturnega življenja.

A középkori kolostorok fontos szerepet játszottak a kulturális élet fejlődésében.

Razen najstarejših, od katerih spadajo prvi že v tretjo četrtino 12. stoletja, v čas neposredno po ustanovitvi samostana, so skoraj vsi znani rokopisi nastali v Žičah. Prepisovanje je namreč v kartuzijanskih samostanih spadalo med redna dnevna opravila menihov v njihovih celicah. [...] Cistercijanski samostan v Stični je že kmalu po sredini 12. stoletja, dobri dve desetletji po ustanovitvi, imel lastnega bibliotekarja, iz česar je mogoče sklepati, da je knjižnica imela kar precej enot že pred odločilno obogatitvijo biblioteke v času opata Folklanda.

(Vir: Štih, P., in drugi, 2016: Slovenska zgodovina: od prazgodovinskih kultur do začetka 21. stoletja, str. 200–201. Modrijan. Ljubljana)

- 14.1. Navedite tri meniške redove, ki so v srednjem veku delovali na slovenskem ozemlju.

Nevezzen meg három szerzetesrendet, amelyek a középkorban a szlovén térségben tevékenykedtek!

- 14.2. Pojasnite kulturni pomen srednjeveških samostanov.

Magyarázza el a középkori kolostorok kulturális jelentőségét!

(2 točki/pont)

15. Z gospodarskim napredkom se je razmahnilo tovorništvo. Pri reševanju si pomagajte s sliko 11 v barvni prilogi.

A gazdaság fejlődésével a teherszállítás fellendült. A megoldáskeresésben legyen segítségül a Színes melléklet 11. sz. képe.

Po katerih dveh vrstah prometnih poti so tovorili blago na daljše razdalje?

Melyik kétféle szállítási útvonalat használták a nagyobb távolságokra történő áruszállításra?

(1 točka/pont)

16. V 15. stoletju so se začeli turški vpadi na slovensko ozemlje.

A 15. században kezdődtek el a török támadások a szlovén területekre.

Ko je zagorela grmada na Šmarni gori, je pomenilo, da so turški napadalci blizu. Vaščani Povodja so zapustili hiše in se s skromnim imetjem poskrili v jamah na Rašici.

(Vir: Voje, I., 2014: Od Osmanov do Celjanov: utrinki preteklosti, str. 32. Celjska Mohorjeva družba. Celje)

Slika 3 / 3. sz. kép

(Vir: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Valvasor_-_Mesto_in_grad_Lo%C5%BE.jpg. Pridobljeno: 5. 12. 2022.)

Slika 4 / 4. sz. kép

(Vir: https://www.europeana.eu/en/item/2020712/DR_SI_IPCHS_DDG_023_036. Pridobljeno: 5. 12. 2022.)

- 16.1. Kako so za obrambo pred Turki poskrbela mesta?

Hogyan védekeztek a városok a törökök ellen?

- 16.2. Navedite tri načine, kako se je skušalo pred Turki zavarovati kmečko prebivalstvo.

Soroljon fel három módszert, amellyel a paraszti lakosság megpróbálta megvédeni magát a törökökkel szemben!

(2 točki/pont)

M 2 4 1 5 1 1 5 2 M 1 5

17. Turški vpadi so zelo prizadeli slovenske dežele, zlasti obmejna območja.

A török támadások keményen sújtották a szlovén területeket, különösen a határmentét.

Opišite dve demografski posledici turških vpakov na obmejnih območjih.

Ismertesse a határ menti területek török támadásának két demográfiai következményét!

(1 točka/pont)

18. V 16. stoletju so se močno zaostrili odnosi med kmeti in zemljiškimi gospodi, kar je spodbudilo velike kmečke upore. Pri reševanju si pomagajte s sliko 12 v barvni prilogi.

A 16. században a parasztok és a földesurak közötti viszony sokkal feszültebbé vált, és ez nagyobb parasztlázarokhoz vezetett. A megoldáskeresésben legyen segítségül a Színes melléklet 12. sz. képe.

- 18.1. Kateri kmečki upor na slovenskih tleh je bil največji po obsegu in katerega leta je izbruhnil?

Melyik volt a legnagyobb parasztfelkelés szlovén területen, és melyik évben tört ki?

- 18.2. Katere notranjeavstrijske dežele je zajel upor?

Mely belső-osztrák tartományokat érintette a felkelés?

- 18.3. Navedite tri vzroke za ta upor.

Nevezze meg a lázadás három okát!

(3 točke/pont)

19. Kmečki upori so bili nasilno zadušeni, uporniki pa so bili kaznovani.

A parasztlázadásokat erőszakkal verték le, a lázadókat pedig megbüntették.

Da bi se pogubna vstaja pravočasno zatrla, je cesar, ker ni dobrota nič zaledla, ukazal najeti [...] vojake in napasti kmete. Tako so zbrali 850 konj in pet krdele pešcev, ki so [...] napadli kmete [...]. Ker pa so ti bili oboroženi le z loki, meči, grebeni in majhnimi sulicami, a brez oklepov, so jih z lahkoto razgnali in premagali. Nato so jih po dvanaest in dvanaest po drevesih pobesili, druge pa spodili. [...] Voditeljem so, kolikor so jih ujeli, sodili z mečem, vsem drugim pa so naložili denarno kazen.

(Vir: Valvasor, J. V., 1978: Slava vojvodine Kranjske, str. 306, 304. Mladinska knjiga. Ljubljana)

- 19.1. Kateri so bili razlogi za poraz kmečkih upornikov?

Mi volt az oka a parasztlázadók vereségének?

- 19.2. Navedite tri posledice poraza za uporne kmete.

Sorolja fel a vereség három következményét a lázadó parasztok számára!

(2 točki/pont)

20. Na črto pred dogodkom vpišite ustrezno letnico: 1408, 1436, 1550, 1584, 1713, 1774.

Írja az esemény előtti vonalra a megfelelő évszámot: 1408, 1436, 1550, 1584, 1713, 1774.

- _____ prvi tiskani knjigi v slovenskem jeziku / *az első két szlovén nyelvű nyomtatott könyv*
- _____ tolminski kmečki upor / *a tolmini parasztlázadás*
- _____ prvi turški vpad na slovensko ozemlje / *az első török támadás a szlovén területre*
- _____ Marija Terezija uvede splošno šolsko obveznost
Mária Terézia bevezeti az általános iskolakötelezettséget
- _____ Celjski postanejo državni knezi / *a Cilleiek állami fejedelmek lesznek*
- _____ prvi prevod Svetega pisma v slovenščino / *az első szlovén nyelvű bibliafordítás*

(3 točke/pont)

M 2 4 1 5 1 1 5 2 M 1 7

21. A magyarok a 10. század végéig letelepedtek a Kárpát-medencében, és államot alapítottak.

Madžari so se do konca 10. stoletja naselili v Karpatkem bazenu in ustanovili državo.

- 21.1. Ki volt az első magyar király?

Kdo je bil prvi madžarski kralj?

- 21.2. Nevezze meg az első király egy intézkedését az egyházszervezéssel kapcsolatosan!

Navedite en ukrep, ki ga je prvi kralj sprejel v zvezi z organizacijo Cerkve.

(2 pont/točki)

22. Nevezzen meg két magyar koronázási jelvényt!

Poimenujte dva simbola madžarskega kronanja.

5. sz. kép / Slika 5

(Vir: https://hu.wikipedia.org/wiki/Magyar_koron%C3%A1z%C3%A1s_jelv%C3%A9ny...12_6.jpg.
Pridobljeno: 1. 12. 2023.)

23. A 14. század elején kihalt az Árpád-ház.

V začetku 14. stoletja je izumrla dinastija Árpádovcev.

- 23.1. Melyik uralkodóház foglalta el a magyar trónt az Árpád-háziak kihalása után?

Katera dinastija je po izumrtju dinastije Árpádovcev prevzela madžarski prestol?

- 23.2. Nevezze meg ezen uralkodóház legjelentősebb uralkodóját!

Navedite najpomembnejšega vladarja te dinastije.

(2 pont/točki)

24. A 16. század elején parasztháború tört ki Magyarországon.

Na začetku 16. stoletja je na Madžarskem izbruhnila kmečka vojna.

24.1. Ki állt a parasztháború élén?

Kdo je vodil kmečko vojno?

Georgius Zekel

6. sz. kép / Slika 6

(Vir: https://hu.wikipedia.org/wiki/D%C3%B3zsa_Gy%C3%B6rgy#/media/F%C3%A1jl:GeorgheDoja.jpg. Pridobljeno: 1. 12. 2023.)

(2 pont/točki)

25. A parasztháború után a nemesek igyekeztek megállítani a további parasztfelkeléseket.

Po kmečki vojni so plemiči poskušali ustaviti nadaljnje kmečke upore.

25.1. Milyen intézkedéseket vezettek be a nemesek a jobbágyok ellen? Soroljon fel két intézkedést!

Kakšne ukrepe so plemiči sprejeli proti podložnikom?
Naštejte dva ukrepa.

7. sz. kép / Slika 7

(Vir: <https://hu.wikipedia.org/wiki/Tripartitum#/media/F%C3%A1jl:Tripartitum-1565.jpg>. Pridobljeno: 1. 12. 2023.)

25.2. Ki mutatta be az országgyűlésen a 16. század elején az addigi összegyűjtött szokásjogot?

Kdo je v začetku 16. stoletja predstavil do takrat zbrano običajno pravo?

(3 pont/točke)

Prazna stran *Üres oldal*

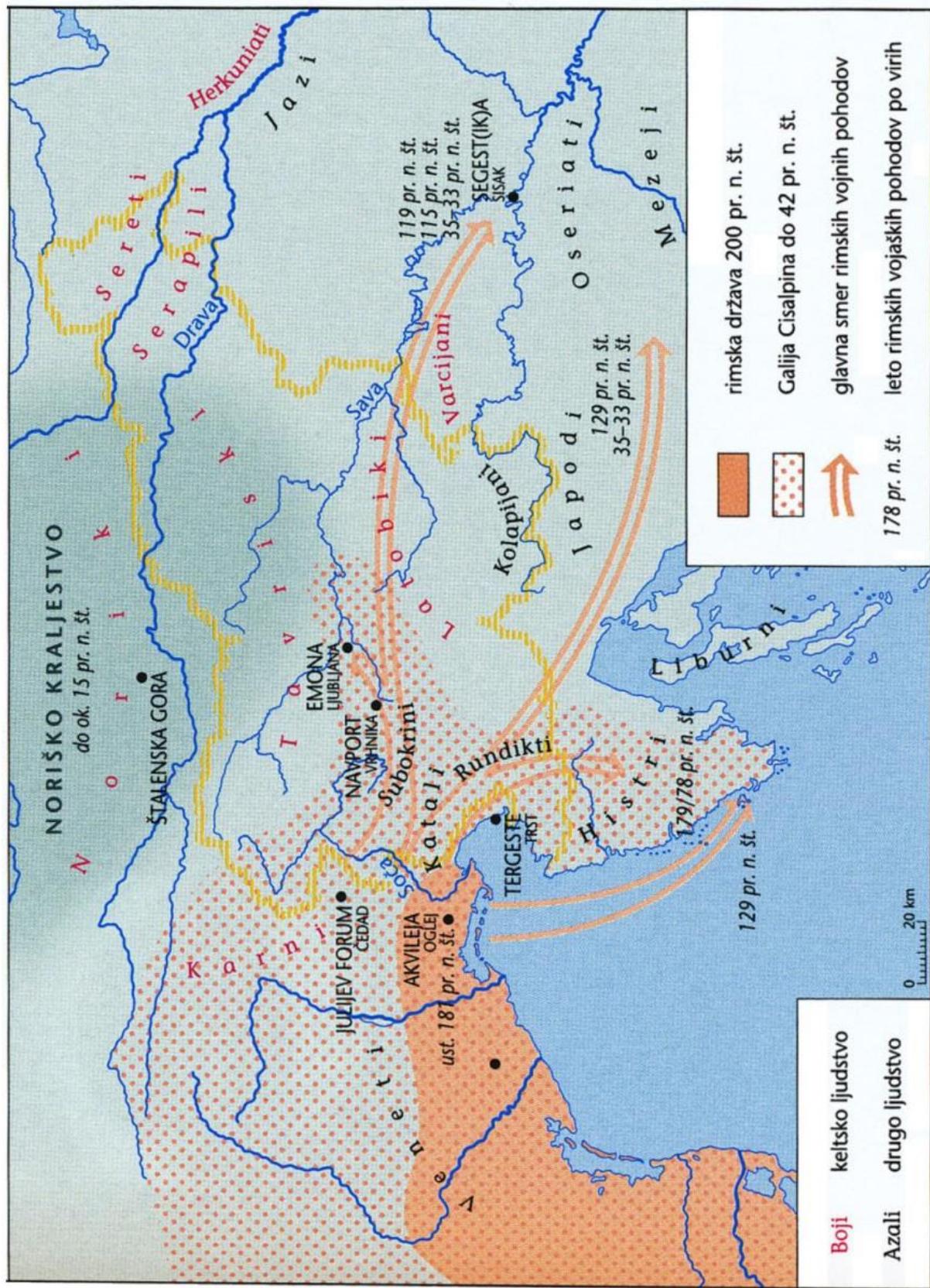

Prazna stran

Üres oldal

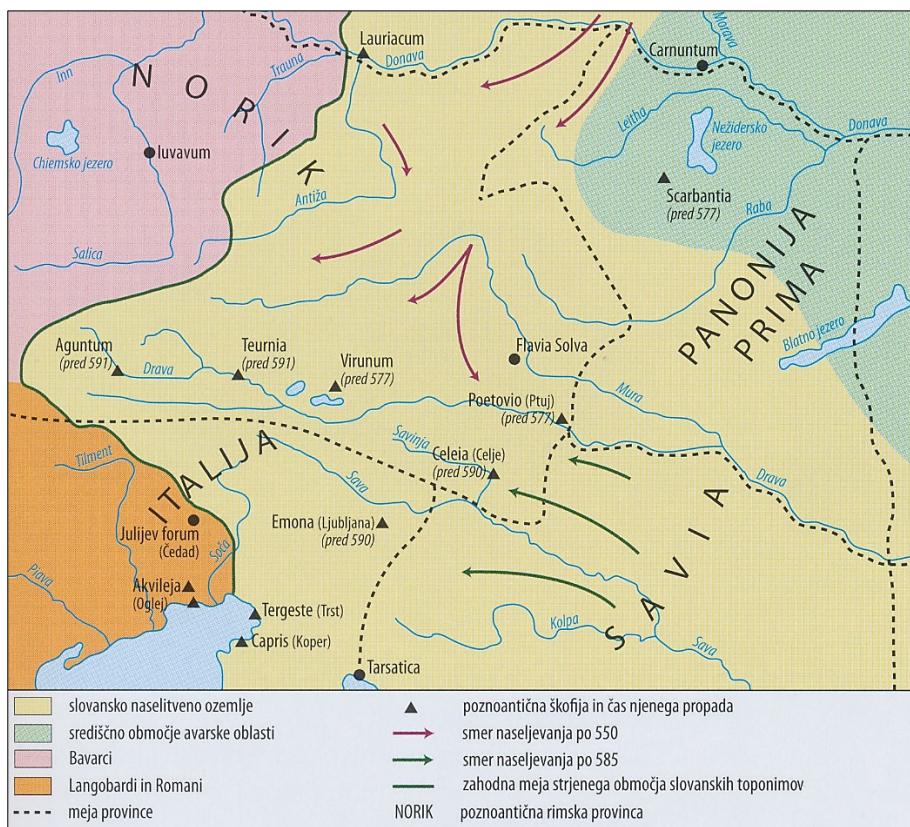

Barvna priloga (k Izpitni poli 2) / Színes melléklet (a 2. feladatlaphoz)

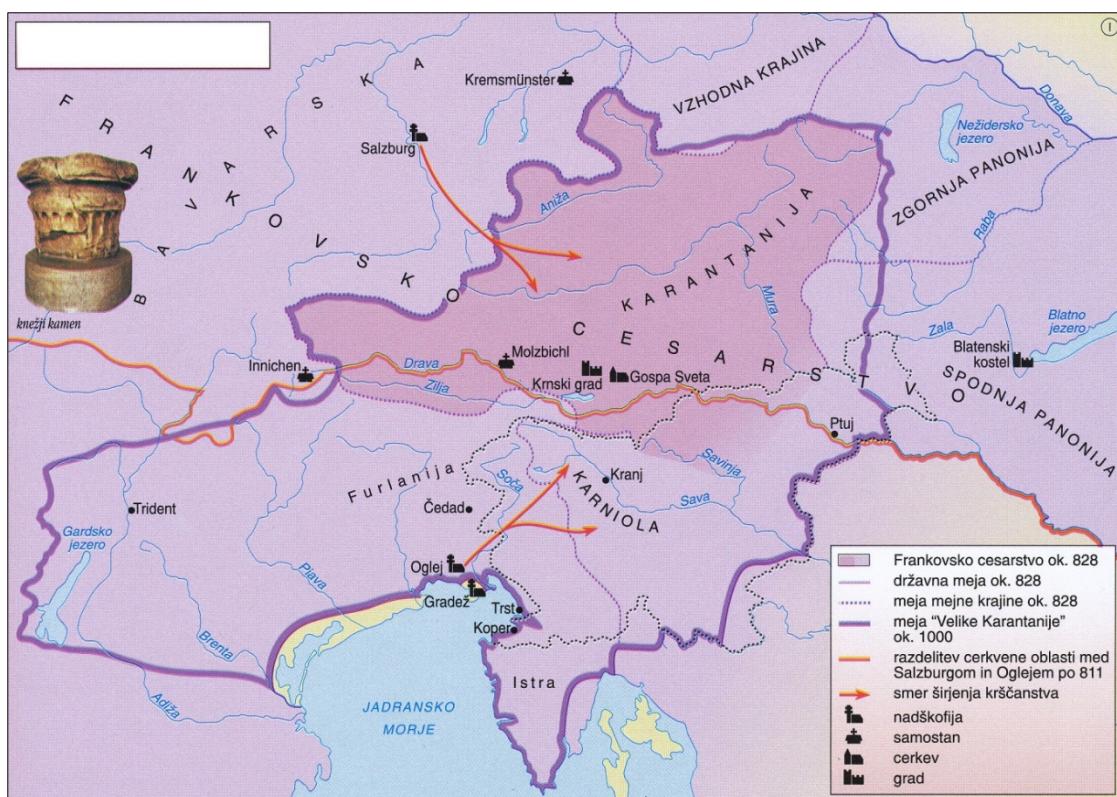
Slika 8 / 8. sz. kép: Rimsko osvajanje slovenskega ozemlja v 2. in 1. stoletju pr. n. št.

(Vir: Slovenski zgodovinski atlas, str. 23. Nova revija. Ljubljana, 2011)

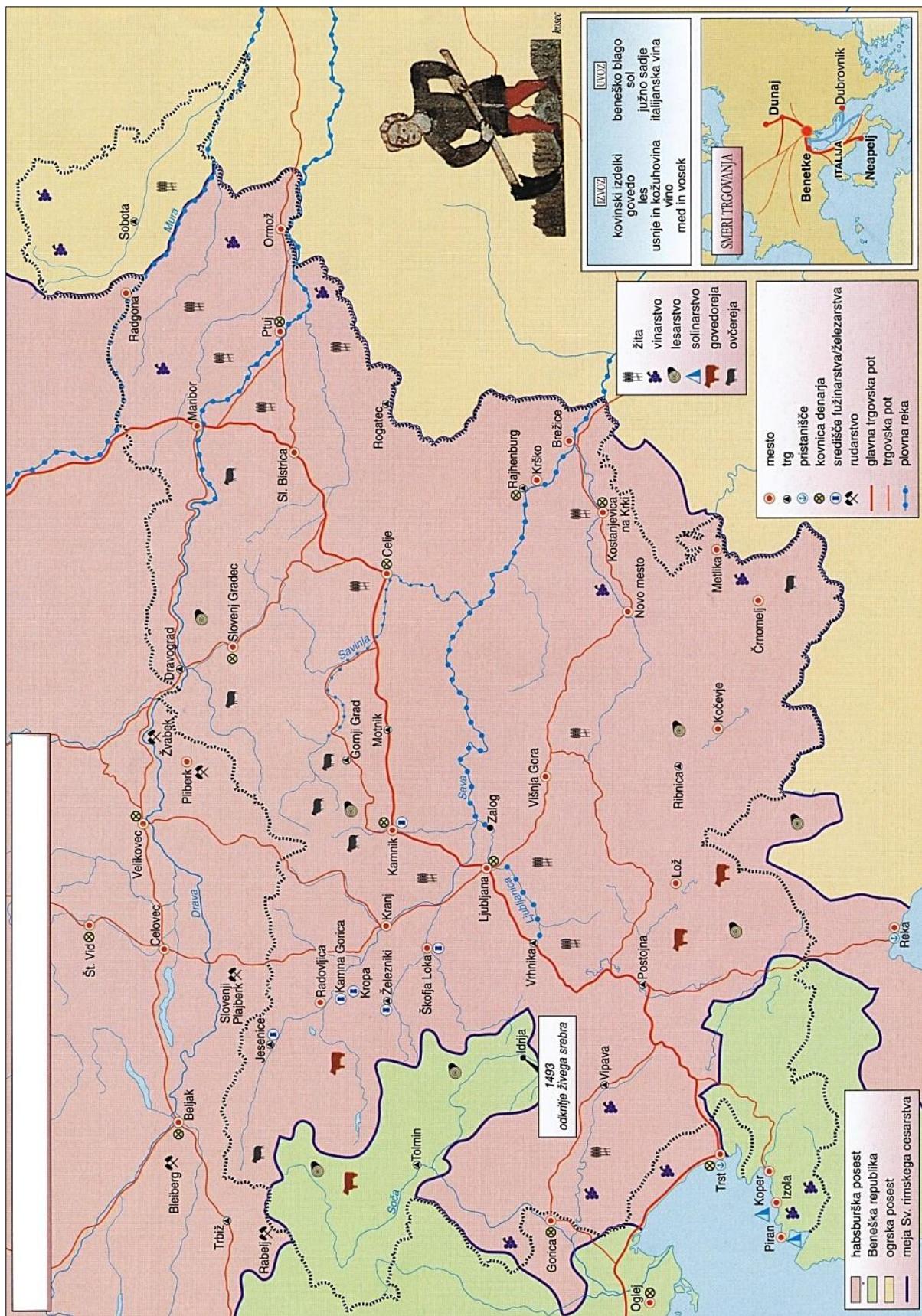
Slika 9 / 9. sz. kép: Naselitev Slovanov v vzhodnoalpski prostor

(Vir: Frantar, Š., in drugi, 2019: Zgodovina 2, str. 139. Mladinska knjiga. Ljubljana)

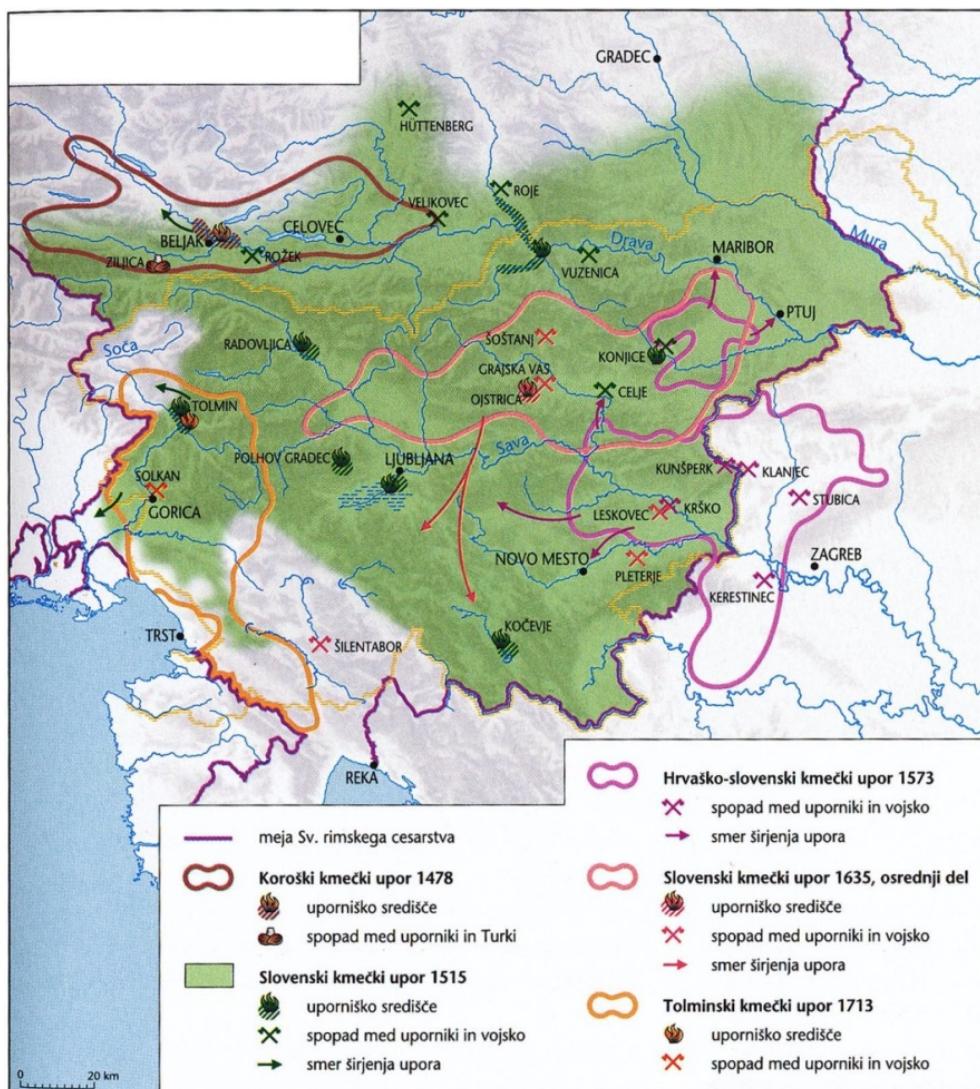
Slika 10 / 10. sz. kép: Karantanija

(Vir: Mali zgodovinski atlas, str. 29. Modrijan. Ljubljana, 1999)

Slika 11 / 11. sz. kép: Gospodarstvo in trgovina na Slovenskem v poznjem srednjem veku

(Vir: Mali zgodovinski atlas, str. 32. Modrijan. Ljubljana, 1999)

Slika 12 / 12. sz. kép: Največji kmečki upori

(Vir: Slovenski zgodovinski atlas, str. 113. Nova revija. Ljubljana, 2011)